

SPEKTRUM

SINCLAIR

ČERVEN 1989

11.5 IX
č. 6 ←
mestb

aneb: SPEKTRUM
má 1 ROK!

cena: 1 Kčs
(ačkol: VE = 4 Kčs)

TOTO JE ZŘEŠNÉ
POSLEDNÍ PRAVIDELNÉ
SPEKTRUM... TAM TAN

10x ues: 5 HER

AMIS
SINCLAIR

11x4

2

dnes s

AMISINEM

Game

1. EXOLON (24 b.) ●●●●
2. TO JE ON! (21 b.) ●●●●
3. DRILLER (15 b.) ●●●●
4. TOMAHAWK (14 b.) ●●●●
5. PODRAŽY (13 b.) ●●●●

Help

5 UŽIVATELSKÝCH

1. TF COPY (14 b.)
2. ART-STUDIO (12 b.)
3. PRO-DOS 11 (6 b.)
4. HISOFT BASIC (5 b.)
5. DR. MG (4 b.)

I dnes pokračujeme s naší otazníkovou akcí mezi průkopníky ZX Spectra v ČSSR. A na řadě je tentokrát slavný Jiří Pobrňislo, kdysi firma Amisin. Takže:

SPEKTRUM: Jak slouho vlastníte ZX Spectrum?

J.Pobrňislo: Spectrum vlastním od 15.6.1983

SPEKTRUM: Kolik programů jste již dal do oběhu?

J.Pobrňislo: Mám všechny programy evidovány do detailu, ovšem spolu s ostatními - čili nesečteny. Moje páskotéka čítá kolem 2000 evidovaných programů. Nemám čas provést součet, je to práce na řadu hodin a nemá pro

mne význam, jednak proto, že - co bych měl z toho, kdybych věděl, že program, který právě dělám, je tisíci dvacátý sedmý nebo sto osmý? Měřítkem je, jestli je dobrý. Navíc počet neříká nic o složitosti. Dělal jsem program pro imitování tahu sportky, který se všemi inputy atd. byl hotov za dvacet minut a na druhé straně jsem dělal pro Uranový průzkum Liberec silikátovou analýzu, kde pro vyhodnocování 42 různých prvků byl použit zvláštní matematický způsob, tzv. torová analýza /což je matematicko-statistický způsob výpočtu, vymyšlený pro klasifikaci duševních onemocnění na psychiatrických ústavech v USA, kde se ukázalo, že je velice obecný/. V této zoufalé matematické džungli, kde jsem musel řadu dní věnovat tomu, abych pochopil, jak se dvě třírozměrné poměřované matice překlápějí v neexistujícím čtyřrozměrném prostoru, vznikl program, který se nazývá faktorová analýza, a který se skládá z velké řady /asi 16 hlavních/ částí, kde při vlastním běhu výpočtu se jednotlivé části vzájemně doplňují a ukládají na disketu a zase znovu natahují, ukládají si mezivýsledky na disk atd. Výpočty jsou komplikované, mnoho hodin trvající, od soboty 8:00 do neděle 16:00 - bez přerušení. Nicméně příslušní geologičtí doktoři věd, kteří to sledovali, po vytištění výstupní trojúhelníkové matice /tak velké, že program si ji sám musí umět roztrždit na 12 samostatných archů A4, které se potom slepují dohromady/, tak tito DrSc. řvali nadšením. Nemylíte se, prosím - stále a celou dobu mluvím o Spectru. O našem starém a dobrém Spectru. Chtěl jsem říci, že i tenhle program je jeden program, když se počítá kolik programů asi ... Nicméně - kolik že jich bylo? - několik set.

SPEKTRUM: A na čem právě pracujete?

J.Pobrňislo: Pro VD Program Praha na serii vzdělávacích programů /je jich 32/ podle jejich scénářů.

SPEKTRUM: Jak si představujete budoucnost ZX Spectra u nás?

J.Pobrňislo: Má stále budoucnost a je to jednak nejrozšířenější a daleko nejvybavenější počítač u nás. Držím mu palce!

Děkujeme za odpovědi a čtenáře upozorňujeme, že pan Pobrňislo pracuje v současné době na IBM PC/XT. V příštím čísle budeme rozmlouvat s bratry Mihulovými /firma MS-CID - samý hit!/
1989

SOFTWARE MINIMUM

SOFTWAREOVÉ MALÍČKOSTI : /20. 5. 1989/

~BIGPRINT~ - připravil pan Petřík

```

20 CLS
30 INPUT "Text /max. 8 znaků/:";t$
40 PRINT AT 21,0;t$ AT 0,0;
50 LET p$=""
60 FOR i=7 TO 1 STEP -2
70 FOR j=1 TO 63 STEP 2
80 LET p$=p$+CHR$(128+POINT /j,i/+2*POINT /j-1,i/+4*POINT /j,i-
1/+8*POINT /j-1,i-1//
90 PRINT p$/LEN p$;
100 NEXT j
110 NEXT i: STOP
    
```

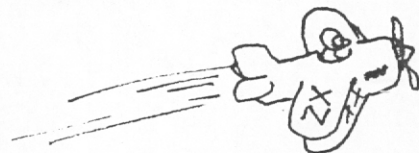

~MINI - FIRMWARE~

```

1 PRINT AT 2,0;"0"
2 FOR f=0 TO 72
3 PRINT AT 3,2;"0"
4 POKE 23606,f
5 PAUSE 10
6 NEXT f
7 GOTO 2
    
```

- po jednoduché úpravě lze použít třeba pro hodinky. Připravil Ondřej Kafka -OKF

~KRUŽNICE~

```

9811 LET x=0: LET da=INT (r/2)
9812 IF x>r THEN RETURN
9813 IF da<0 THEN LET da=da+r: LET r=r-1
9814 LET da=da-x-1
9815 PLOT x0+x,y0+r: PLOT x0-x,y0+r
9816 PLOT x0+x,y0-r: PLOT x0-x,y0-r
9817 PLOT x0+r,y0+x: PLOT x0-r,y0+x
9818 PLOT x0+r,y0-x: PLOT x0-r,y0-x
9819 LET x=x+1: GOTO 9812
    
```

Uvedená rutina s názvem "Kružnice", jejímž autorem je Roman Lowkás, kreslí hladší kružnice než CIRCLE. x_0, y_0 jsou souřadnice středu, r je poloměr. Lze realizovat i ve strojovém kódu, pokud bude zájem, můžeme uveřejnit. Zaslal Zdeněk Špička.

~TISK VELKÝCH PÍSMEN~

```

10 FOR n=64 TO 71 STEP 1
20 POKE 23681,n: LPRINT TAB 8;"SPEKTRUM"
30 NEXT n
    
```

kdo sleduje náš časopis od začátku tak ví, že tento program jsme již uveřejnili v čísle 1/88.

Přesto jej znovu opakujeme. Efekt můžeme použít při vytváření titulních textů atd. Za proměnou i zkuste dát krok od 0.1 až do 8. Chcete-li tisknout do dalších dvou třetin obrazovky, stačí v cyklu změnit parametry - pro 2. tř. $n=72$ TO 79, pro 3. tř. se $n=80$ TO 87. Připravil Pavel Maňas ze Zpravodaje Karolinky.

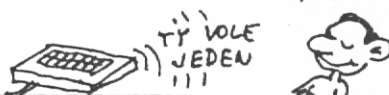
PAVEL JE NAŠ!!

~BASIC pro strojový kód programu VOXMON~

```

10 LET x=64521
20 LET b$="RADCUSS"
30 LET y=LEN b$
40 LET b$=b$+"&"
50 FOR z=x TO x+y
60 LET znak=CODE b$ //z-x/+1/
70 IF znak=38 THEN GOTO 100
80 POKE z,znak
90 NEXT z
100 POKE z,0
110 RANDOMIZE USR x
    
```

K této bejzиковé části je třeba přihrát strojový kód z programu VOXMON /mluvící rutina/. V případě, že by jste tento strojový kód nepřihráli, program nebude fungovat. Název /hodnotu/ proměnné $b\$$ možno měnit. Připravil V.Šuma /Radoušsoft/.

Zájemce o náš časopis upozorňujeme, že pokud se na ně již nedostalo /náklad našeho magazínu je plně rozebrán/ a mají zájem, tak si mohou napsat k nám, zaslat kazetu a 5,- Kčs na poštovné. Na kazetu jim nahrajeme všechna dosud vyšla čísla našeho magazínu v taswordových dílech. Pracujeme s programem Password CS verze 1986. Možnost výstupu na tiskárnu.

Neva'hejte !!!

Redakce časopisu VIM připravuje ve spolupráci se známým propagátorem programování Jiřím Frankem vydávání nového časopisu s názvem "LISTY". Pokud by to vyšlo, byl by to už další návrh na časopis pro majitele osobních počítačů /připomenme, že od května 1989 má vycházet časopis "BIM", který /stejně jako "LISTY"/ by měla vydávat Mladá fronta/. — Podařilo se nám spojit se s VD Program. Získali jsme ceník jejich programů ke dni 10.4. 1989. Nabídka není příliš velká, orientuje se na výukové programy. Dočkáme se také originálních her? — Jak jsme oznámili, programy se chystá vydávat i SUPRAPHON. Podle posledních informací /29. 4. 1989/ by to měly být čtyři kazety v roce 1990: první hry /FO JE ON!, EXPERT, HELESPONT, VELKÝ NIM/, druhá také hry /RYCHLÉ ŠÍPY, 3D TETRIS, LOGIK + novinka/, třetí by měla být obsazena novými programy, čtvrtá by měla být čistě výuková. Počítá se i s příp. vydáním programů pro demonstrační kazetu k počítači Didaktik Gama. Cena kazet by neměla /snad?/ přesáhnout 60 Kčs. Vyzýváme tímto všechny programátory: pokud chcete nabídnout svoji originální /v žádném případě přeloženou! / hru na třetí kazetu, napište nám do redakce, spojíme Vás se SUPRAPHONEM. Za jeden nabídnutý program by se měla vyplácet odměna cca 5000 Kčs. — Jak jste již asi zjistili, snažíme se zjistit co největší množství informací o počítači SAM 256. Je to proto, že bychom jej do ČSSR rádi dovezli a postupně přeorientovali tento minimagazínek na uživatele tohoto pokračovatele ZX Spectra. Nemělo by to být tak složité přeorientování, protože na počítači SAM funguje 80% programů na ZX Spectrum. Pokud tedy něco víte, ozvěte se, prosím. — Nahlédli jsme do posledních dvou čísel časopisu Personal Computer World, která se k nám dostala /t.j. 12/88 a 1/89/ a vybíráme ceny výrobků Sinclair v anglických librách: Spectrum 128k Plus 2 s joystickem a základním softwarovým vybavením stojí 172 liber, novinka sira C.Sinclaira, počítač Cambridge Computer Z88 stojí 268 liber. — Majitele počítačů Sinclair QL upozorňujeme, že máme k dispozici adresy dvou klubů ve Velké Británii, které sdružují majitele těchto počítačů a rádi Vám pomůžou s čímkoli budete potřebovat.

ČEPLI JSME ZA VÁS ... březnové číslo anglického magazínu Sinclair User

Firma U.S.Gold All American přichází na trh s novou hrou pro 48 i 128 Spectrum: 4x4 OFF ROAD RACING, závody terénních aut. Podle hodnocení redakce je: hudba 20%, ovládání 50% a grafika 40%. Cena je 8,95 liber. — Firma Mirrorsoft /známá u nás hrou Dynamite Dan/ přichází na trh s novou hrou BLASTEROIDS. — Další známá firma /a snad nejskvělejší a nejlepší firma na ZXS vůbec/ Imagine předvádí novou hru DRAGONNINJA za 8,95 liber a skvělý simulátor LE MANS 24 /cena 9,95 liber/, kterou se odvažujeme přirovnat k grafickým kreacím počítače Amiga, protože otisknuté obrázky jsou skutečně fantastické. — Firma PCG Software nabízí domácí kartotéku /i u nás dobře známou/ v nové verzi: MASTERFILE +3 za 25 liber. Páž firma je autorem prvního solidního DTP na Sinclairu /co to je DTP snad víte, pokud ne, odkazujeme na ELEKTRONIKU 8/88 a 1/89/. Jmenuje se DTP Pack, má tři díly a stojí 37,80 liber. — U nás dobře známá firma Tasman Software nabízí kromě tradičních PAS-programů /viz Zpravodaj č.14 Svazarmu Karolinka/ také program PAS-CCPY pro výrobu kopie obrazovky, který spolupracuje s ZX INTERFACE 1 a RS 232 za 9,90 liber. — Žebříček Arcade Game Top 5 vypadá takto: ROBOCOP /Ocean/, OPERATION WOLF /Activision/, DOUBLE DRAGON /Melbourne House/, THUNDERBLADE /U.S.Gold/ a GIANTS /U.S.Gold/. — Žebříček TOP 20 jsme pro vás nezaznamenali celý, vybrali jsme pouze novinky /u každé uvádíme zároveň pořadí, které v tomto žebříčku obsadila/: 1. ROBOCOP /Ocean, 8,95 liber/; 2. THUNDERBLADE /U.S.Gold, 8,95 liber/; 3. GIANTS /U.S. Gold, 12,99 liber/; 4. BAPMAN /Ocean, 8,95 liber/; 5. IN CROWD /Ocean, 14,95 liber/; 6. FOUR SOCCER SIMULATORS /Code Masters, 8,99 liber/; 7. PACMANIA /Grandslam, 8,95 liber/; 8. RAMBO 3 /Ocean, 8,95 liber/ - ta byla devatenáctá. — Zaznamenali jsme také dvě adresy: Mirrorsoft Ltd., Headway House, 66-73 Shoe Lane, LONDON EC4P 4AB, Velká Británie a Ocean Software, 6 Central Street, MANCHESTER M2 5NS, Velká Británie; snad se vám budou hodit. — Cena hardwaru: QUICKSHOT TURBO JOYSTICK stojí 17,99 liber; světelné pero LIGHWRITER stojí 14,99 liber a DUAL-PORP JOYSTICK INTERFACE pro ovládání her dvěma joysticky stojí 8,99 liber.

Zajímavé periferie k počítači ZX Spectrum /2./

Opravátoři Specter uvítají diagnostický modul Screenex Spectrum Doctor /SU 8/86/ za 57 Liber, který testuje a na zobrazovací z diod LED indikuje stav jednotlivých obvodů počítače. Není jasné, zda předpokládá správnou činnost obvodu ULA či CPU a jaké třídy poruch dokáže identifikovat. V každém případě může ušetřit vyndávání obvodu z tištěného spoje a zrychlit opravy.

Zajímavým doplňkem je i Scorpion Controller s CMOS cpu a 24 kB RAM, který se programuje vyšším řídicím jazykem ze Spectra a po odpojení od něj slouží jako samostatný robot.

Neméně zajímavou oblast jsou modemy z nich nejznámější je VTX 2000 a umožňuje komunikaci v síti Prestel. Jiné modemy dovolují komunikaci v evropské v.21 a americké v.23 normě různými rychlostmi. Uživatelé modemu využívají elektronické pošty, přístup k nejrůznějším databázím a stejně jako v oblasti software je i zde mnoho pirátů, kteří se snaží dostat přes nejrůznější postupy a finty do tajných sítí. Některé zahraniční reklamy na modemy tvrdí, že je to větší dobrodružství, než vnikat do programů a dokonce dávají návody, jak na to. Pro naše podmínky je třeba pamatovat na to, že komunikace se zahraniční sítí je velice drahá, modem musí být kvalitní /výrobky nad 100 Liber používající IO AM7910 - 7912/, amatérské připojování modemu do jednotné telefonní sítě není dovoleno ani předávání šifrovaných zpráv. Přesto modemy mohou dobře sloužit pro přenos dat v rámci soukromého pozemku vlastníka. Lze říci, že dnes jsou možnosti modemu širší, než jak bylo populárně předvedeno v TV filmu "V poslední chvíli" /Austrálie/, kde podnikavý student pronikal do ostatních databázových sítí a vytahoval z nich potřebné informace. Uživatel modemu má možnost např. na dálku hrát hry /např. MUD - Multi User Dungeon/, přijímat grafická data v barvě, tj. obrázky, komunikovat a využívat jiných počítačů, nechávat vzkazy určitým nebo vybraným účastníkům sítě, číst dálkově časopisy či noviny, rezervovat si letenky či hotelová místa atd. Je škoda, že u nás se o modemech málo ví a zatím se i málo používají, zejména v amatérské oblasti.

Poslední zajímavou novinkou je Disciple Disc Interface za 73 Liber, která umožňuje připojení dvou diskových jednotek - celkem 1,6 MB - k ZX Spectrum. Kromě diskových řadičů používá paměť RAM, kam se nahrává z pásku diskový operační systém. Jako většina diskových systémů, umožňuje i Disciple nahrát celý program v libovolném okamžiku po stisknutí tlačítka na disk a později jej spustit v téměř bodě. 48 K Bytu se nahrává asi 3,5 sec. Další informace v SU 1/87.

Tímto uzavíráme náš stručný přehled zajímavých periférií k počítači ZX Spectrum. Informace byly většinou přebírány z časopisu Sinclair User /viz zkratky SU/. Pokud někdo nějakou zajímavou periférii doveze, nezapomente nás informovat.

Rada periférií se dá postavit i amatérsky, existuje-li předloha /viz např. SpecDrum/. Na výměnu nabízíme hard + software k jiným zajímavým perifériím.

Snažíme se ovlivnit Váš výběr periférií k zakoupení v zahraničí s tím cílem, aby sem lidé zbytečně nevozili věci, které už zde jsou a dají se udělat amatérsky, nýbrž aby vozili věci nové a moderní.

- rex -

A co dál? - pravidelné vydávání našeho magazínu zřejmě končí. I nadále se budeme snažit připravit co nejlepší magazín, ovšem pouze budeme-li mít zaručeno okopírování. I nadále budeme vydávat nabídku nového československého softwaru; chceme vydávat i jednotlivé manuály a články - list za 1,40 Kčs /dle ceníku Střediska reprografie Mezinárodní organizace novinářů, Praha 1, Jilská 14/. Příští téma/někdy v červenci/ by bylo: MLU-VÍCÍ JEDNOKY K ZX SPECTRU; za 2,80 + poštovné. Pokud máte o toto téma zájem, napište předem závaznou přihlášku - zajistíme potřebné namnožení. Máme k dispozici i další témata, někdy v září nebo říjnu se pokusíme vydat obsáhlejší magazín /rozsahu vánočního čísla/. I nadále spolupracujeme se Svazem Karolinka, takže co nezvládneme vydat my, pokusíme se předat jim /což neznamená, že to 100% vyjde/. Díky za zájem a nashledanou!